

Lag om yrkesförarkompetens;

SFS 2007:1157

Utkom från trycket
den 7 december 2007

utfärdad den 29 november 2007.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför transporter med vissa motorfordon (yrkesförarkompetens). Vidare innehåller lagen bestämmelser om utbildning för sådan kompetens.

2 § Grundläggande bestämmelser om behörighet att framföra motorfordon finns i körkortslagen (1998:488). Ytterligare bestämmelser om behörighet att framföra fordon i yrkesmässig trafik finns i yrkestrafiklagen (1998:490).

3 § I denna lag avses med EES-stater staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

4 § I denna lag avses med

godstransporter: körningar på väg i Sverige med fordon som kräver förarbehörigheten C eller CE enligt 2 kap. 5 § körkortslagen (1998:488) och som sker med gods,

persontransporter: körningar på väg i Sverige med fordon som kräver förarbehörigheterna D eller DE enligt 2 kap. 5 § körkortslagen och som sker med passagerare,

väg: sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon.

Med gods- eller persontransporter enligt första stycket avses också körningar som sker utan gods eller passagerare om körningen utgör ett led i sådana transporter.

¹ Prop. 2007/08:10, bet. 2007/08:TU3, rskr. 2007/08:38.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG (EUT L 226, 10.9.2003, s. 4, Celex 32003L0059).

5 § Med permanent bosättning avses i denna lag bosättning under minst 185 dagar varje kalenderår

1. till följd av personlig och yrkesmässig anknytning, eller

2. om yrkesmässig anknytning saknas, till följd av personlig anknytning som präglas av nära band mellan en person och den plats där han eller hon bor.

En person som har yrkesmässig anknytning till en annan plats än den som han eller hon har personlig anknytning till och som därför omväxlande bor på olika platser i två eller flera stater ska dock anses vara permanent bosatt i den stat som han eller hon har personlig anknytning till under förutsättning att han eller hon regelbundet återvänder dit. Detta villkor behövs dock inte uppfyllas om personen bor i en stat för att genomföra en tidsbegränsad uppgift.

Studier vid universitet eller annan utbildningsanstalt medför inte att den permanenta bosättningen ändras.

2 kap. Tillämpningsområde

1 § Denna lag ska tillämpas på förare som är medborgare i en EES-stat och som utför gods- eller persontransporter på väg i Sverige med fordon som kräver förarbehörigheterna C, CE, D eller DE enligt 2 kap. 5 § körkortslagen (1998:488).

Lagen ska också tillämpas på andra medborgare som utför sådana transporter som avses i första stycket, om de är anställda eller anlitade av ett företag som är etablerat inom EES.

2 § Av 7 kap. följer att lagens bestämmelser om utbildning av yrkesförare även tillämpas på förare som utför gods- eller persontransporter på väg i en annan EES-stat än Sverige.

3 § I denna lag jämföras förarbehörigheterna C1, C1E, D1 och D1E i rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort³ enligt följande:

- C1 med förarbehörigheten C,
- C1E med förarbehörigheten CE,
- D1 med förarbehörigheten D, och
- D1E med förarbehörigheten DE.

Undantag

4 § Denna lag ska inte tillämpas på förare av fordon

1. vars högsta tillåtna hastighet inte överstiger 45 kilometer i timmen,
2. som används av eller står under kontroll av Försvarmakten, Kustbevakningen, Tullverket, räddningstjänsten eller polisen,
3. som provas eller förflyttas på väg i samband med tekniskt utvecklingsarbete, reparation eller underhåll,
4. som är nya eller ombyggda och ännu inte har tagits i drift i transportverksamhet,
5. som används i nödsituationer eller för räddningsinsatser,

³ EGT L 237, 24.8.1991, s. 1 (Celex 31991L0439).

6. som används vid övningskörning enligt författningar om körkort eller körträning för yrkeskompetensbevis enligt denna lag,

7. som används för icke-kommersiell persontransport eller för godstransport för privat bruk, eller

8. som används för att transportera material och utrustning som föraren ska använda i sitt arbete, under förutsättning att framförandet av fordonet inte är förarens huvudsakliga sysselsättning.

3 kap. Förarkrav

1 § För att få framföra ett fordon med gods- eller persontransporter ska en förare enligt denna lag ha ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens och fortbildning. Föraren ska också uppfylla ålderskraven i 3–7 §§.

Hävdvunna rättigheter

2 § Förare som innehar eller har innehaft ett svenskt körkort med förarbehörigheterna D eller DE utfärdat första gången före den 10 september 2008 är undantagna från kravet att ha ett yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens för persontransporter.

Förare som innehar eller har innehaft ett svenskt körkort med förarbehörigheterna C eller CE utfärdat första gången före den 10 september 2009 är undantagna från kravet att ha ett yrkeskompetensbevis om grundläggande kompetens för godstransporter.

Med svenskt körkort jämställs körkort som utfärdats i en annan stat inom EES. Ett sådant körkort gäller i Sverige enligt sitt innehåll.

Godstransporter

3 § En förare som förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens genom grundutbildning enligt 4 kap. 1 § för fordon som kräver förarbehörigheten C eller CE får från och med 18 års ålder utföra godstransporter med sådana fordon.

4 § En förare som förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens genom en förkortad grundutbildning enligt 4 kap. 2 § för fordon som kräver förarbehörigheten C eller CE får från och med 21 års ålder utföra godstransporter med sådana fordon.

Persontransporter

5 § En förare som förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens genom grundutbildning enligt 4 kap. 1 § för fordon som kräver förarbehörigheten D eller DE får från och med 21 års ålder utföra persontransporter med sådana fordon.

6 § En förare som förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens genom en förkortad grundutbildning enligt 4 kap. 2 § för fordon som kräver förarbehörigheten D eller DE får från och med 21 års ålder ut-

föra persontransporter med sådana fordon när fordonet används för transporter i linjetrafik, om linjens längd inte överstiger 50 kilometer.

7 § En förare som förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens genom en förkortad grundutbildning enligt 4 kap. 2 § för fordon som kräver förarbehörigheten D eller DE får från och med 23 års ålder utföra persontransporter med sådana fordon.

4 kap. Grundläggande kompetens

Utbildning

1 § En förare förvärvar grundläggande kompetens genom att delta i grundutbildning hos den som får bedriva utbildning enligt 8 kap.

Grundutbildningen ska uppgå till 280 timmar och avslutas med prov. Vid godkänt resultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt 6 kap. 1 § utfärdas.

2 § En förare kan förvärva grundläggande kompetens genom att delta i en förkortad grundutbildning hos den som får bedriva utbildning enligt 8 kap. (snabbförvärvad grundläggande kompetens).

Grundutbildningen ska uppgå till 140 timmar och avslutas med prov. Vid godkänt resultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt 6 kap. 1 § utfärdas.

Körträning

3 § Den som deltar i grundutbildning för att förvärva grundläggande kompetens ska körträna med sådant fordon som kompetensen avser. Körträningen ska ske under uppsikt av en lärare hos den som bedriver utbildningsverksamhet enligt denna lag.

Vid körträning med någon som inte har förarbehörighet för fordonet gäller bestämmelserna om övningskörning i 4 kap. körkortslagen (1998:488).

Utvidgning eller ändring av transportverksamheten

4 § En förare som har förvärvat ett yrkeskompetensbevis för godstransporter enligt 1 eller 2 § och som utvidgar eller ändrar sin verksamhet till att omfatta även persontransporter behöver endast genomgå de delar av utbildningen för grundläggande kompetens som är specifika för persontransporter. Motsvarande gäller vid en utvidgning eller ändring av verksamheten från persontransporter till godstransporter.

Utbildningen ska avslutas med prov. Vid godkänt resultat ska ett yrkeskompetensbevis enligt 6 kap. 1 § utfärdas.

5 kap. Fortbildning

1 § En förare som har förvärvat sin grundläggande kompetens enligt 4 kap. 1, 2 eller 4 § och en förare med hävdvunnen rätt enligt 3 kap. 2 § ska genomgå fortbildning hos någon som får bedriva utbildningsverksamhet för yrkesförarkompetens enligt 8 kap.

Efter genomgången fortbildning ska ett yrkeskompetensbevis enligt 6 kap. 1 § utfärdas.

SFS 2007:1157

Tider

2 § En förare som har förvärvat ett yrkeskompetensbevis för grundläggande kompetens ska genomgå sin första fortbildning inom fem år från den dag då beviset utfärdades.

3 § En förare som har en hävdvunnen rätt enligt 3 kap. 2 § ska genomgå sin första fortbildning inom sju år från den dag denna lag börjar att tillämpas på föraren.

4 § En förare som har genomgått sin första fortbildning enligt 2 eller 3 § ska därefter genomgå fortbildning vart femte år, före utgången av giltighetstiden för yrkeskompetensbeviset.

5 § En förare som inte har genomgått föreskriven fortbildning ska för att få återgå till att utföra gods- eller persontransporter genomgå en fortbildning.

Undantag

6 § En förare som utför gods- eller persontransporter och som genomgått en fortbildning för ett av transportslagen är inte skyldig att genomgå ytterligare fortbildning under den tid som yrkeskompetensbeviset för fortbildning är giltigt.

6 kap. Yrkeskompetensbevis m.m.

Yrkeskompetensbevis

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utfärda ett yrkeskompetensbevis till en förare som genomgått den utbildning som föreskrivs i denna lag. I beviset ska en gemenskapskod anges.

Myndigheten ska utfärda ett nytt yrkeskompetensbevis när föraren genomgått en fortbildning.

Ett yrkeskompetensbevis får endast utfärdas till föraren om han eller hon innehar ett giltigt körkort med den förarbehörighet som beviset avser.

Ett yrkeskompetensbevis är giltigt i fem år från den dag det utfärdades.

2 § Ett yrkeskompetensbevis för förare som utfärdats i en annan stat inom EES gäller i Sverige enligt sitt innehåll.

Skyldighet att ha med sig bevis

3 § En förare som omfattas av krav på att ha bevis om yrkeskompetens ska vid utförandet av gods- eller persontransporter ha med sig:

1. ett giltigt yrkeskompetensbevis, eller
2. annat bevis om yrkeskompetens enligt 13 kap. 1 § 4 och handling som styrker förarens identitet.

På begäran av bilinspektör eller polis ska handlingarna överlämnas för kontroll.

7 kap. Utbildningsort

1 § En förare som är svensk medborgare eller medborgare i en annan stat inom EES ska inhämta den grundläggande kompetensen i Sverige om han eller hon är permanent bosatt i Sverige.

2 § En förare som inte är medborgare i en stat inom EES får inhämta den grundläggande kompetensen i Sverige, om han eller hon är anställd eller anlitad av ett företag som är etablerat i Sverige. Detsamma gäller om permanent uppehållstillstånd eller arbetstillstånd har utfärdats för föraren här i landet.

3 § En förare som avses i 1 eller 2 § får genomgå fortbildning i Sverige om denne är permanent bosatt i Sverige eller arbetar här i landet.

8 kap. Utbildning för yrkeskompetens

1 § Utbildningsverksamhet enligt denna lag får endast bedrivas av den som har tillstånd.

2 § Tillstånd får beviljas den som med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedöms ha förutsättningar att bedriva utbildningsverksamhet på ett sådant sätt att kravet på god utbildning tillgodoses. Tillståndet får förenas med villkor.

Tillstånd meddelas av den myndighet som regeringen bestämmer.

3 § Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning eller fristående skola med motsvarande utbildning, där eleven går en nationell kurs som har varit föremål för samråd mellan de myndigheter som regeringen bestämmer, är inte skyldig att ha tillstånd.

9 kap. Tillsyn

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över utbildningsverksamhet enligt denna lag och enligt föreskrifter meddelade med stöd av lagen.

2 § Om en tillsynsmyndighet begär det ska den som har tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet lämna tillträde till driftsstället med tillhörande lokaler och tillhandahålla handlingar som rör verksamheten samt hjälpa till vid tillsynen.

3 § Den som har tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska till tillsynsmyndigheten anmäla förändringar i verksamheten.

Återkallelse

1 § Den myndighet som regeringen bestämmer får återkalla tillstånd att bedriva utbildning för yrkesförarkompetens om

1. den som bedriver utbildning inte uppfyller kraven i 8 kap. 2 §, inte följer de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller i övrigt bedriver utbildningsverksamheten på ett otillfredsställande sätt,
2. utbildning inte bedrivits de senaste tolv månaderna, eller
3. den som bedriver utbildning begär det.

Varning

2 § Den myndighet som regeringen bestämmer får i stället för att återkalla ett tillstånd att bedriva utbildning för yrkesförarkompetens meddela varning om det kan antas att felet eller bristen rättas till.

11 kap. Ansvarsbestämmelser

1 § Den som utför gods- eller persontransporter utan att vara berättigad till det enligt denna lag döms till böter.

Till samma straff döms den som i sin transportverksamhet uppsåtligen eller av oaktsamhet anlitar en förare som inte är berättigad att utföra gods- eller persontransport enligt denna lag.

2 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 6 kap. 3 § första stycket döms till penningböter.

Föraren ska inte dömas till straff om en anmälan har gjorts före färden om att beviset förstörts eller kommit bort.

12 kap. Överklagande

1 § Följande beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut att inte bevilja tillstånd enligt 8 kap. 2 §,
2. beslut att återkalla tillstånd enligt 10 kap. 1 §, och
3. beslut att meddela varning enligt 10 kap. 2 §.

Andra beslut av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Ett beslut enligt denna lag gäller omedelbart om inte något annat förordnas.

13 kap. Bemyndiganden

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. grundläggande kompetens som rör
 - innehållet i grundutbildningen enligt 4 kap. 1, 2 och 4 §§,
 - körträning enligt 4 kap. 3 §,

- utbildningens längd enligt 4 kap. 4 §,
- anordnande av prov enligt 4 kap. 1, 2 och 4 §§,
- provs omfattning och utformning,
- 2. innehållet i fortbildningen och utbildningens längd enligt 5 kap. 1 §,
- 3. yrkeskompetensbevis och gemenskapskod enligt 6 kap. 1 §,
- 4. godkännande av andra bevis om yrkeskompetens än de som anges i 6 kap. 1 och 2 §§ och som innehas av förare som inte är medborgare i en stat inom EES men som är anställd eller anlitad av ett företag som är etablerat inom EES,
- 5. ansökan om och förutsättningar för tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet enligt 8 kap. 2 §,
- 6. förändringar i utbildningsverksamheten som ska anmälas till tillsynsmyndigheten enligt 9 kap. 3 §, och
- 7. tillsyn.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

2. Denna lag tillämpas första gången den 10 september 2008 på förare som utför persontransporter med fordon som kräver förarbehörigheterna D och DE.

3. Denna lag tillämpas första gången den 10 september 2009 på förare som utför godstransporter med fordon som kräver förarbehörigheterna C och CE.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

ÅSA TORSTENSSON
(Näringsdepartementet)